

**"DE GROOTSE WERELDTENTOONSTELLING VAN SCHELPE"
TE CUPRA MARITTIMA - ITALIË**

door

Erik Veldhuis

Het Museo Malacologico Piceno is een schelpenmuseum dat van zich doet spreken. Zo voorzien ze ons verzamelaars o.a. van de nodige literatuur. Welke verzamelaar van Europees marien materiaal kent het boek "Atlante delle Conchiglie del Medio Adriatico" van Tiziano Cossignani, Vincenzo Cossignani en anderen (1992) niet? En in 1995 kwam bijvoorbeeld het boek "Atlante delle conchiglie terrestri e dulciacquicole Italiane" van de heren Cossignani uit. Daarnaast valt, als je aan de Adriatische kust te gast bent, de goedlopende publiciteitscampagne op. In iedere plaats hangt vaak op meerdere plekken een groot affiche en op iedere toeristische informatieplaats liggen folders van het museum. De hoge kwaliteit van deze produkten maakt je dan ook zeer nieuwsgierig naar de -volgens de folder- "Grootste werelddtentoonstelling van schelpen uit de gehele wereld. Met 600.000 land-, zee- en zoetwaterexemplaren van tweekleppigen en slakken, die op een oppervlak van 3.000 vierkante meter zijn tentoongesteld." Hieronder een persoonlijke indruk.

Als je via de gang langs het loket de tentoonstellingshal binnen komt, is de immens grote ruimte overweldigend. In één blik kun je de hoge rechthoekige hal, die voor een gedeelte een open verdieping kent, overzien. De hal is sober ingericht: vitrines, vitrines en nog eens vitrines met af en toe een scheidingwand van metalen vlechtwerk en een kille TL-verlichting.

De tentoonstelling begint met fossiele schelpen. Na enkele vitrines kom je bij de recente exemplaren terecht beginnend met de inktvissen en gevolgd door de slakken. De horizontale vitrines (ongeveer 120 x 80 cm) bevinden zich op tafelhoogte en zijn goed te bezichtigen. De tentoonstelling is systematisch opgezet en als je de vitrines volgt stap je in het begin vanzelf over van de ene in de andere familie. Helaas is er geen aanduiding van de families e.d. en moet je ingewijd zijn in de systematische indeling van de weekdieren om de tentoonstelling te kunnen volgen, want verderop is de volgorde van de vitrines niet zo vanzelfsprekend meer.

De vitrines zijn vaak overvol en bevatten een groot aantal soorten per familie. Van de *Haliotidae* telde ik maar liefst 7 vitrines en van de *Conidae* 28. Daar komt nog bij dat de benedenverdieping vrijwel alleen de buikpotigen betreft. Het aantal tentoongestelde schelpen is overweldigend. Helaas wordt er geen enkele achtergrond-informatie (levenswijze, zeldzaamheid o.i.d.) over de families of soorten gegeven. De enige informatie die vermeld wordt is de latijnse soortnaam, de auteur en de vindplaats (soms alleen het land). Hiervoor is geen eenheid in vormgeving gebruikt; er zijn getypte, maar ook handgeschreven etiketten.

Aan het eind van de hal staat een aantal zeer mooie verticale vitrines, met als achtergrond gedrapeerd doek in diverse kleuren en in de vitrines de grote soorten uit de schelpenwereld. Jammer dat deze vitrines niet geïntegreerd zijn in de tentoonstelling, want daar ontbreekt iedere vorm van afwisseling. Het blijft vitrine na vitrine, soort bij soort. Achter de vitrines staan hier en daar wel rekken met gravures uit boeken of andere afbeeldingen, maar er is geen enkele relatie met de vitrines die erbij staan.

Op de verdieping is naast de tweekleppigen en landslakken meer te bezichtigen. Er bevinden zich ook foto's en schilderijen van schelpen, sieraden (oud en nieuw), met parelmoer ingelegde voorwerpen, tegels en koraal.

Aan het eind van de tentoonstelling in de hal beneden zijn in vitrines de bladzijden uit het boek "Atlante delle Conchiglie del Medio Adriatico" opgenomen met daarbij een aantal van de afgebeelde soorten.

Bij het verlaten van de tentoonstellingshal kom je in de museumwinkel terecht, waar een zeer uitgebreid aanbod van schelpen, sieraden e.d. en ook literatuur wordt verkocht.

Men heeft in Cupra Marittima geprobeerd zo veel mogelijk schelpen tentoon te stellen en dat is ze gelukt. Ik vraag me alleen af wat daarvan de doelstelling is. Verzamelaars die gespecialiseerd zijn in een bepaalde familie kunnen hier hun hart ophalen en bestuderen welke soorten nog ontbreken. Voor mij als verzamelaar van Europees marien materiaal was het zoeken naar een naald in een hooiberg om de Europese soorten te ontdekken tussen alle andere soortgenoten. Uiteraard kunnen ze de tentoonstelling niet voor iedereen optimaal inrichten, maar ik kan me voorstellen dat je met zo'n museum ook de interesse voor schelpen wilt kweken van de niet-gespecialiseerde "gewone" bezoeker. Ik zag dat bij deze groep bezoekers de verveling na vier rijen vitrines toesloeg en de tentoonstelling in sneltreinvaart werd doorlopen en dat is jammer.

Ik heb nog niet veel schelpenmusea bezocht en weet dus niet hoe men de inrichting elders aanpakt. Het tentoonstellen van zo veel mogelijk soorten, waarbij strikt de systematische indeling wordt gehanteerd, biedt in ieder geval te weinig afwisseling. Wellicht dat men met een meer thematische opzet en met achtergrondinformatie de aandacht van de bezoeker beter vast kan houden. Als ik me bedenk hoeveel werk het is om een kleine privé-collectie optimaal in te richten, begrijp ik wel dat het opzetten van een dergelijke tentoonstelling veel tijd kost. Ik kreeg de indruk dat het museum over weinig personeel beschikt en dan ben je waarschijnlijk al blij als je alles in vitrines hebt ondergebracht. Ik hoop echter dat men er bij het Museo Malacologico Piceno in slaagt om in de komende jaren de prachtige collectie op een meer publiekgerichte wijze in te richten, zodat er niet alleen sprake kan zijn van de grootste, maar ook van de mooiste wereldtentoonstelling van schelpen.